

Dret Col·lectiu del Treball (21001)

Curs 2013-2014

Titulació/estudi: Grau en Dret

Curs: 3r curs

Trimestre: Segon

Nombre de crèdits ECTS: 4 ECTS

Hores de dedicació de l'estudiant: 100 hores

Llengua o llengües de la docència: Català

Grup: 2

Professors: Andrés Bejarano (teoria) i Anna Ginès (pràctiques)

1. Presentació de l'assignatura

Els objectius d'aquesta assignatura són l'aprofundiment de l'aprenentatge de l'estudiant en els drets col·lectius de representació, sindical i no sindical, negociació col·lectiva i vaga. El temari comença inserint els drets col·lectius dins d'un procés de formació històrica que permetrà situar-los en el panorama representatiu d'actors socials. L'estudi del marc normatiu de regulació ocupa un espai destacat en el programa i s'aborda des d'una perspectiva multinivell que va des de la regulació transnacional fins les normes de referència de l'ordenament jurídic espanyol. El paper de la jurisprudència en la lectura del model col·lectiu serà molt rellevant en l'estudi d'aquesta material.

2. Competències que s'han d'assolir

L'estudiant superat el curs tindrà una formació en drets col·lectius dels treballadors, tant des d'una perspectiva internacional i comunitària com estatal, de representació, negociació i vaga tant des del punt de vista de la norma com de la seva aplicació jurisprudencial. La capacitat obtinguda en el curs li permetrà tenir formació per organitzar eleccions en les empreses, conèixer les competències i garanties de les representacions, negociar i interpretar convenis i acords col·lectius i manejar entorn del marc regulador del dret de vaga. Els drets de llibertat sindical i vaga són drets fonamentals i per això l'avanç de l'estudiant en el seu estudi el dota d'eines útils per a la interpretació constitucional de tots els drets que tenen aquesta definició a la CE.

Competències generals del Grau	Competències específiques de l'assignatura
G1. Capacitat d'anàlisi i síntesi G4. Capacitat per a resoldre problemes G5. Motivació de raonament crític G6. Compromís ètic. Reflexió ètica G7. Capacitat de negociació i mediació G11. Creativitat i associació de coneixements	E2. Capacitat per a emprar els principis i valors constitucionals com a instrument de treball en la interpretació de l'ordenament jurídic E3. Capacitat per a l'ús de les diverses fonts jurídiques E4. Reconèixer i expressar els coneixements

	bàsics per a l'argumentació jurídica E8. Identificar les diverses formes de creació del Dret en la seva evolució històrica i en la realitat actual <i>Capacitat per valorar la importància del dret col·lectiu del treball com a sistema regulador de les relacions laborals i comprensió del seu origen i evolució històrica, així com capacitat per emprar els principis i valors constitucionals com a eina de treball en la interpretació de l'ordenament laboral.</i>
--	---

3. Continguts

A. ANTECEDENTS HISTÒRICS, PRINCIPIS JURÍDICS I SUBJECTES DE LES RELACIONS COL·LECTIVES

Tema 1. Evolució històrica i principis del dret col·lectiu del treball

1.1. Evolució històrica del sindicalisme obrer i el seu tractament jurídic.

1.1.1. Moviment obrer i mobilització obrera.

1.1.2. Formes d'organització i d'acció col·lectiva dels treballadors.

1.2. Les diverses etapes del tractament del sindicalisme per l'ordenament jurídic.

Tema 2. La llibertat sindical

2.1. La llibertat sindical com a dret fonamental. El vessant individual i el vessant col·lectiu de la llibertat sindical.

2.2. La llibertat sindical individual: contingut, titulars, incusions i exclusions.

2.3. La llibertat sindical col·lectiva: els drets col·lectius dels sindicats.

2.4. La protecció de la llibertat sindical.

2.4.1. Conductes antisindicals, clàusules de seguretat sindical i lesió de la llibertat sindical.

2.4.2. Sistemes de control de l'aplicació de la normativa sobre llibertat sindical. Control internacional i control judicial estatal. Procediments de tutela de la llibertat sindical.

Tema 3. Sindicats i associacions empresarials

3.1. Concepte de sindicat, naturalesa jurídica i tipologia.

3.2. Constitució de l'associació sindical: procediment. Els estatuts sindicals.

3.3. El règim econòmic del sindicat i el seu finançament.

3.4. El sindicat més representatiu: concepte i criteris de determinació; atribucions.

3.5. Les associacions empresarials: règim jurídic; la representativitat de les associacions empresarials: criteris de determinació i atribucions.

Tema 4. Els òrgans col·lectius dels treballadors en l'empresa

4.1. El doble canal de representació dels treballadors en l'empresa.

4.2. Els òrgans de representació unitària (comitès d'empresa i delegats de personal): definició i composició; procediment d'elecció i revocació; competències; garanties.

- 4.3. Els òrgans de representació sindical en l'empresa (seccions sindicals i delegats sindicals): definició i composició; competències; garanties.
- 4.4. L'assemblea de treballadors i el seu règim jurídic: convocatòria, lloc i temps de reunió, celebració i presa d'acords.

B. CONTINGUT DE LES RELACIONS LABORALS COL·LECTIVES: NEGOCIACIÓ COL·LECTIVA I AUTOTUTELA COL·LECTIVA

Tema 5. La negociació col·lectiva i el conveni col·lectiu

- 5.1. Concepte, classes, contingut i eficàcia del conveni col·lectiu.
- 5.2. Subjectes legitimats per negociar convenis col·lectius.
- 5.3. El procediment de negociació del conveni col·lectiu.
- 5.4. Tramitació, control de la legalitat i impugnació del conveni col·lectiu.
- 5.5. Vigència, durada i successió del conveni col·lectiu.
- 5.6. Aplicació i interpretació del conveni col·lectiu.
- 5.7. Articulació i concurrència de convenis col·lectius.
- 5.8. L'ampliació de l'àmbit d'aplicació del conveni col·lectiu: adhesió i extensió.

Tema 6. L'autotutela col·lectiva: l'adopció de mesures de conflicte col·lectiu per els treballadors

- 6.1. Classificació conceptual i metodològica dels conflictes col·lectius.
- 6.2. La vaga.
 - 6.2.1. Noció i classes de vaga.
 - 6.2.2. Fases de reconeixement jurídic. El dret de vaga en la Constitució. La regulació de la vaga en l'ordenament jurídic espanyol.
 - 6.2.3. Titularitat i legitimació per a la convocatòria de vaga.
 - 6.2.4. Límits formals. Límits objectius: vagues il·legals; serveis essencials i serveis mínims. Límits funcionals: vagues abusives
 - 6.2.5. Deures de les parts en el desenvolupament de la vaga: el comitè de vaga; serveis de manteniment i seguretat.
 - 6.2.6. Efectes de la vaga.

Tema 7. Les mesures de resposta patronal. La solució dels conflictes col·lectius

- 7.1. El tancament patronal com a mesura de resposta.
 - 7.1.1. Concepte i delimitació del tancament patronal.
 - 7.1.2. Reconeixement constitucional i regulació legal.
- 7.2. Autocomposició i heterocomposició dels conflictes col·lectius: conciliació, mediació, arbitratge.
- 7.3. Classificació dels conflictes de treball. Classes de conflicte col·lectiu. El procediment administratiu i judicial de conflictes col·lectius.

4. Avaluació

4.1. Sistema d'avaluació general

Sistema d'avaluació general					
Activitat d'avaluació	Criteris d'avaluació	% nota final	Criteri de recuperació	% recuperació (sobre nota final)	Competències avaluades
Prova teòrica escrita	Avaluació dels coneixements teòrics: - Preguntes concretes que poden ser curtes i amb espai limitat, - Test d'elecció múltiple, - Preguntes de vertader / fals, o - Mètodes similars. Per a poder a fer mitjana amb l'avaluació continua és necessari obtenir una nota superior a 4 de l'examen.	60%	Realització d'una nova prova escrita.	60%	G1, G5, G6, G11, E2, E3, E4 i E8.
Prova pràctica escrita	Avaluació de l'aplicació pràctica mitjançant el plantejament d'un cas pràctic proper a la realitat habitual, i caldrà proporcionar respostes tècnicament correctes i raonades amb base jurídica. Per a poder a fer mitjana amb l'avaluació continua és necessari obtenir una nota superior a 4 de l'examen.	10%	Realització d'una nova prova escrita.	10%*	G1, G4, G7, G11, E2 i E3
Avaluació continuada: Lliurament de treballs curts o presentacions orals en seminaris, activitats de classe, etc.	Avaluació continuada de coneixements teòrics i l'aplicació pràctica: a) L'avaluació continuada dels coneixements teòrics: es valorarà la capacitat d'auto-aprenentatge, la capacitat d'anàlisi i d'exposició oral, mitjançant proves o activitats avaluables com analitzar, sintetitzar i exposar públicament tasques encomanades pel professor. b) L'avaluació continuada dels coneixements pràctics: es valorarà l'aplicació correcta de la normativa legal i la seva argumentació oral i escrita, la recerca d'informació doctrinal i jurisprudencial de suport. Les persones que designi el professor d'exposar i argumentar un cas pràctic proper a la realitat habitual proporcionat pel	30%	Realització d'una nova prova escrita.	30%*	G1, G4, G5, G6, G7, G11, E1, E2, E3 i E4

	professor a tot el grup				
	Per aprovar l'assignatura cal lliurar tots els treballs en el termini establert per a cada treball.				

	TOTAL NOTA FINAL = 10		
Subtotal	Subtotal Teoria = 60%	Subtotal Pràctica = 40%	
Conv. ord.	Prova escrita teoria = 60%	Av. Continuada = 30%	Prova escrita pràctica = 10%
Recuperació	Prova escrita teoria = 60%	Av. Continuada = 30%	Prova escrita pràctica = 10%
		*	

* Els estudiants que hagin de recuperar la prova escrita pràctica i l'entrega de treballs curs d'avaluació continuada realitzaran una única prova de recuperació a fi de recuperar aquestes dues activitats, el valor del qual sobre la nota final equivaldrà a la suma de les dues (40%).

4.2. Sistema d'avaluació pels estudiants dins de programes de mobilitat

Sistema d'avaluació per als estudiants que participen en programes de mobilitat				
Activitat d'avaluació	Criteris d'avaluació	% nota final	Data de realització	Competències avaluades
Prova escrita	Avaluació dels coneixements teòrics i de l'aplicació pràctica	100%	Realització d'una prova escrita en la data determinada per la Facultat de Dret	

4.3. Condicions per concórrer a la recuperació

Únicament podran concórrer al procés de recuperació tots els estudiants que, havent participat en almenys el 50% de les activitats d'avaluació continuada i haver-se presentat a l'examen final de l'assignatura, hagin obtingut la qualificació final de suspens en l'avaluació trimestral. Els estudiants només podran recuperar aquella o aquelles activitats a les quals hagin obtingut una qualificació inferior a 5.

4.4. Reglamentació de les proves

1. Un cop iniciat l'examen no es permetrà l'accés a l'aula.
2. Per a examinar-se serà necessari que l'estudiant porti un document acreditatiu de la seva identitat.
3. Qualsevol infracció greu de la disciplina dels exàmens, així com la còpia –tant activa com passiva–, comportarà la retirada immediata de l'alumne de la prova i que aquesta computi com a zero a l'avaluació.

4. No s'admet plagis en els treballs escrits individuals que els alumnes lliurin. En cas de plagis, els treballs implicats comptaran com a zero a l'avaluació.
5. Qualsevol exercici o treball que no hagi estat lliurat dins del termini i forma establerts es tindrà per no presentat, tot computant com a zero a l'avaluació. En aquest sentit, les pràctiques es publicaran i es lliuraran a través de l'Aula Global en format electrònic, segons el calendari que hi figura a la Programació d'activitats.

5. Bibliografia i recursos didàctics

5.1. Bibliografia bàsica

a) Manuals

Per a la preparació del curs es pot consultar qualsevol dels manuals que versen específicament sobre Dret Sindical, així com els capítols relatius al dret col·lectiu dels manuals generals sobre Dret del Treball. Entre d'altres, es poden consultar les edicions més actuals de les següents obres:

- ALBIOL MONTESINOS, I. et. al., *Compendio de Derecho del Trabajo*, Tirant lo Blanch, València, última edició.
- ALONSO OLEA, M. i CASAS BAAMONDE, M. E., *Derecho del Trabajo*, Thomson Reuters Civitas, Cizur Menor (Navarra), última edició.
- BAYLOS GRAU, A., *Sindicalismo y Derecho Sindical*, Bomarzo, Albacete, última edició.
- GARCÍA NINET, J. I. (Director), *Manual de Derecho Sindical*, Atelier, Barcelona, última edició.
- MARTÍN VALVERDE, A., RODRÍGUEZ-SAÑUDO GUTIÉRREZ, F. i GARCÍA MURCIA, J., *Derecho del Trabajo*, Tecnos, Madrid, última edició.
- MONTOYA MELGAR, A., *Derecho del Trabajo*, Tecnos, Madrid, última edició.
- OJEDA AVILÉS, A., *Derecho Sindical*, Tecnos, Madrid, última edició.
- PALOMEQUE LÓPEZ, M. C. i ÁLVAREZ DE LA ROSA, M., *Derecho del Trabajo*, Editorial Universitaria Ramón Areces, Madrid, última edició.
- PALOMEQUE LÓPEZ, M. C., *Derecho Sindical*, Centro de Estudios Financieros, Madrid, 2009.
- SALA FRANCO, T. i ALBIOL MONTESINOS, I., *Derecho Sindical*, Tirant lo Blanch, València, última edició.
- VIDA SORIA, J., MONEREO PÉREZ, J. L., MOLINA NAVARRETE, C. i MORENO VIDA, M. N., *Manual de Derecho Sindical*, Comares, Granada, última edició.

b) Reculls normatius

És útil la utilització d'un recull de legislació laboral publicada en qualsevol de les editorials jurídiques disponibles en el mercat (Civitas, Aranzadi, Tecnos, Tirant lo Blanch, Colex, entre d'altres). És molt important que, en tot cas, estigui actualitzada.

Així com les legislacions socials bàsiques actualitzades que es detallen a continuació:

- Legislació Social Bàsica, Civitas, Madrid, última edició.
- Legislació laboral i de Seguretat Social, Codis Bàsics, Aranzadi, última edició.

6. Metodologia

A.- Activitats presencials

A les sessions teòriques, el/la professor/a explicarà els conceptes principals, prestant especial atenció als apartats de major complexitat. L'explicació teòrica podrà combinar-se amb la discussió col·lectiva d'algunes qüestions que es plantejaran a les sessions presencials per tal de fomentar el debat.

A les sessions pràctiques, els estudiants exposaran aquelles qüestions indicades pels/les professors/es, a través de casos pràctics i/o les activitats que els alumnes hauran preparat i/o presentat amb anterioritat al desenvolupament de les sessions. A classe es discutiran les solucions des de la seva aplicació pràctica. Els/les professors/es podran organitzar als/les estudiants en grups per al debat, encara que el lliurament de la pràctica haurà de ser sempre individual.

B.- Activitats dirigides

Els/les alumnes hauran d'estudiar –a través dels manuals i textos recomanats– el contingut dels diferents temes que integren el programa de l'assignatura amb l'ajuda de les orientacions metodològiques donades pels/les professors/es i les diapositives i guions de classe penjats a l'Aula Global.

Els/les alumnes hauran de preparar els casos pràctics proposats per a la realització de les pràctiques, d'acord amb les instruccions que es donin. Cal tenir molt present el calendari de lliurament i que els treballs hauran de ser originals, per tant no s'admetrà la seva còpia o plagi.

C.- Activitats autònomes

Els/les alumnes hauran de cercar informació relacionada amb els temes del programa, per a la qual cosa les indicacions bibliogràfiques d'aquest Pla Docents els hi pot servir com a base. Els/les alumnes poden consultar i llegir articles especialitzats i obres monogràfiques sobre aspectes específics del programa que es poden trobar en la biblioteca de la Universitat, així com bases de dades telemàtiques.

7. Programació d'activitats

Setmana	Activitat presencial		Activitats autònomes
	Classe teòrica	Seminaris	
1	Sessió teòrica 1		Estudi teoria
2	Sessió teòrica 2 i 3		Estudi teoria
3	Sessió teòrica 4		Estudi teoria

4	Sessió teòrica 5		Estudi teoria Preparació pràctica
5	Sessió teòrica 6	Seminari 1	Estudi teoria
6	Sessió teòrica 7		Estudi teoria Preparació pràctica
7	Sessió teòrica 8	Seminari 2	Estudi teoria
8	Sessió teòrica 9		Estudi teoria Preparació pràctica
9	Sessió teòrica 10	Seminari 3	Estudi teoria
10	Sessió teòrica 11		Estudi teoria